

DRUHEJ FUNUS STREJDY SKLEROŤÁKA

Jaroslav Velinský

Když nám zničehonic skápnul strejda Hamr, šoupli jsme ho do sklepa, kde máme pro všechny případy připravenej kavalec mezi hromadou loňského ledu.

S tím ledem jsou naši trošku staromódní, to je fakt: jenže zrovna takhle se prej ještě nedávno chladilo pivo, rozumíte, v těch časech, kdy ledníčky měli akorát v Americe a u nás se o nich vědělo leda z Domáčího vševěda. Ledafina bejvala vy nosnej džob ještě před válkou, a protože zrovňka náš děda se tím celý život živil, máme po něm ve sklepe ledu jako málo kdo, a ne jenom ten zděděnej: ještě dneska mu to občas nejdá a s nějakým čerstvým se přivalí. To se ví, když v zimě řádně potuhne, je dědek náramně čipernej.

Tak jsme tam prostě strejdu šoupli a nák jsme na něj zapomeneli, protože jinak se doma stejně moc nezdržoval, spíš sedl v hospodě U hnátu a cintal si tam pentli, jakej bejval remen když vojákoval. Občas jsem z toho něco zaslechl, když jsem tam byl tátovi pro pivo, a na mou duši, byl to lhář ulhaná, jak by s takový věci moh z války pamatovat, když si často nemoh vzpomenout ani na to, že se jmenuje Josef Hamr. Ale štamgastum to nejspíš bylo jedno, řkali mu „stará vojno“ a stejně ty jeho věci neposlouchali.

My doma jsme mu řkali Skleroták, i když si táta s mámou dávali majzla, aby to neřkali před náma, a my děti si dávaly ještě

věššího majzla, abysme to neřkali před nima. Přece, jenom to byl mámy bráchanec a bydlel u nás, aby nemusel do domova důchodců, kde prej maj věčné porouchaný lednice a nebožtík se jim kolikrát rozpadne dřív, než mu stačej vyřídít úmrtní list, žádost o přiděl formalínu a ty ostatní papíry.

Tejden po tom, co strejda zaklepal bačkorama, sedíme u oběda – teda já, kterýmu se u nás doma říká Šmudla, ačkoliiv se jmenuju Josef (Skleroták mi byl za kmotra), táta s mámou a ségra, která se sice jmenuje Božka, ale odmalička se jí říká Pudelka, jelikož to bylo první slovo, který se naučila. Jo, tak sedíme u toho oběda, máma nadává Pudelce, že se v tom žrádle nimmrá, táta nadává mně, že si beru třetí řízek, máma uadává tátovi, že mi nedopřeje kus žvance a sám už si ten mozeček nabírá z kastrolu počtvrtý a tak dále, normálka nedělní obídek, jak to u nás bejvá, když se najednou zvedne děkl v podlaze a strejda Skleroták vystřelí kokos.

„Dohajzlu“, povídá, „to je mi nák soufl.“

To se dalo čekat, že zapomene i na to, že před tejdnem umřel.

Už jsem mu to chtěl říct, když mě Pudelka pod stolem nakopla, táta na mě zakoulel očima a máma mi pošeptala: „Nic mu neříkej, Šmudlo... Šak on si vzpomene sám.“

Měl jsem o tom jistý pochyby, ale jestli si táta s mámou a Pudelkou mysleli, že bude lepší, když se mu to neřekne rovnou, tak jsem holt mlčel taky. Stejně mi ale bylo Sklerotáka líto, když lez z tý díry a dívil se, že mu ty nohy najednou nák nesloužej. „Jak jsem moh usnout ve sklepe“, bručel. „Dyt bych tam z toho ledu moh chytit náuchu nebo zápal plíc a nedejpánbu umřít.“

To byl základní průser strejdový druhý existence. Mrtvolam je přece u ledu nejlíp, jenže strejda, jak mu furt nedocháelo, že je mrtvol, se furt cpal ke kammům a pod peřinu a namikal si čtyři trika, přes to dva svetry a ještě navrch zimník a šunák a na palici papáču. A furt že je mu prej zima. Dove-

dete si představit, jak za pár dní vypadal, sousek Štruncová odnaproti ho zahlídla jenom krz otevřený dveře, a hned povídá: „No teda, vy vypadáte špatně, pane Hamr.“ A to teda bylo co říct, protože ani nepamatuju, kdy umřela, ledničku má jenom bíbej calex z roku dva a k tomu je to šílená cuchta, teda Štruncová. Jo, taktní, to ona nikdy nebyla, jenže na tom, co řekla, něco bylo, protože strejda vypadal za tři neděle tak špatně, že se mi z něj dělalo šouflí.

Druhej průser byl, že za žádnou cenu nechtl pít formalín, ačkoliv každěj mrtvol formalín pít musí. Ne že bych v tom byl nějakěj odborník, u nás doma je mrtvol jenom táta, a ten na sebe náramně dbá, takže se na něj ženský tleměj, kudy chodí. Kdo by se divil, že to mám leze krkem. „Co je to platný, Šmudlo,“ řekla mi jednou v záchvatu sdílnosti, „rodinnej život s mrtvolem není žádněj rodinnej život. Jenže holt je to jednou manžel a sblbl. Jsem mu, že s ním budu sdílet dobrý i zlý. Šak ono se to jednou stovná.“

Bejval bych se jí zeptal, proč mu slibovala takový krávovery, když přece musela vědět, že to stejné nemůže dodržet, jenže se mi to v tý chvíli nezdálo vhodné. Tak jsem na to jenom něco plác, jako že jo, že se to stovná, jak by ne, a koukal jsem kde nechal tesař díru, aby v těch kydech třeba nepokračovala

Jo, kde jsem to přestal – u tý strejdivý alergie na formalín, že jo.

No, bylo to s ním děsný. Jak byl předtím ukecanej, tak toho teď moc nenamluvil, a když mu konečně došlo, jak na tom je, furt jenom vymejšlel, co by do sebe lil, aby se aspoň udržel pohromadě. Brzy přišel na to, že například taková slivovice má do jistý míry podobný účinky jako formalín; a tak byl zase včetně naložený U hnátu a domů nepřišel dřív, dokud nezavřel a nevyhodil ho na mraz. No budiž, s tou jeho alergií se nedalo nic dělat a musel si to holt nák vyřešit sám. Jenomže jak jsme k tomu přišli my, to není žádná sranda, když musíte denodenně koleno

půlnoci chodit otvírat ožralýmu mrtvolovi, protože Skleroťákem zůstal a tím pádem si věčně zapomínal doma klíče od baru. No fakt – mrtvol je mrtvol, ať už na sobě má třeba tři zimníky. Mrtvolovi je zimník prd platnej, to už se přece říká dávno. Ale ožralěj mrtvol, kterej vám padne do náruče a chce vás pusinkovat, sotva mu otevřete dveře – no to teda pardon, na to jeden nemá žaludek, ať už jde o kmoira nebo ne. Bylo by mi z něj šouflí, i kdyby bejval zažíva jánevímco.

Jednou vám padnul na nějakou knihu o starým Egyptě; od tý doby s ním už laur nebyla řeč, protože furt myslel akorát na to, jak by se dal balzamovat, a kolik by to stálo, kdyby z něj udělali mumii. Dokonce s tím šel za doktorem Mrtvágem, kterejmu se říkalo Frankštajn, jenže ten mu řek, že by to přišlo na děsný prachy, a že by se to neobešlo bez vyndání vnitřností a šestinedělání naložení do láku; to se strejdivi nezdálo, protože ten lák byl vlastně slaběj roztok louhu, takže by to šestinedělání vydržel, a i kdyby to vydržel, musel by vnitřnosti nosit v rukavici nebo po kapsách. „To tak,“ povídal, když přišel od doktora, „abych přišel do hospody, mrsknul žaludek na pult a poručil si od něj půllitr slivovice. Dyt bych z toho ani neměl ten požitek.“

No, co bych vám povídal – bylo to den ode dne horší. Copak to, ten to snašel a ještě si ze Skleroťáka dělal srandu. „No koukněte,“ říkal mu třeba, „já si dám každěj den tři hrnky formalínu. A jaktjmrtev jsem nezastonal.“ Jednou se s ním dokonce můj děda vsadil, že sblalí Věrušku, co dělá U hnátu servírku, ale děda o tom neví a já poslouchal za dveřma. No, Věrušce mohlo být tak mezi sedmadvací a sedmapadesáti; vypadala jako něco mezi Haha Bimbi a brutální Nikitou a říkalo se jí Zubajda, takže jak vidíte nic moc; jenže byla živola, a kterejpak mrtvol se může vyholovat, že sblalí živolu?

No jo, ale čistě mezi náma, i kdyby jí bejval nakrásně sblal, k tomu by mu to bylo dobrý? Je známý, že i u toho nejlíp udržo-

vanyho mrtvola ty – věci prostě nefungujou. Ono teda – ne že bych se v tom jó vyznal – má to něco společného s krevním oběhem, a mrtvolové maj formalinovej; ten holt v tomhle případě neposlouží, jak by měl. Však to taky byl ten průser naší mámy, protože co měla za tu věmost až za hrob? A to jí táta ještě čas od času vynadal, kam prej ty prachy dává, že věčně žádný nemáme, jestli nedává střejdovi na chlast a tak všelijak podobně, protože neměl šajna, že máma utrácí za viagru a všelijaký podobný sajrajty, který mu zkouší míchat do formalinu. To se ví, bylo to houby platný.

Aby jí z toho neprdlo v bedně, začala psát kuchařku pro mrtvoly, protože jí někdo řek, že kuchařky jsou jediná literatura, na který se dá vydělat.

Ale abych se vrátil ke střejdovi Sklerotákovi. Máma mu jednou u oběda povídá: „Josef, měl bys trošku víc jíst. Dyt ty se doslova ztrácíš před očima.“

A to teda bylo náramně výstižný, protože střejda se opravdu ztrácel, taky pokaždý, když zase přivrávoral domů stájet od Hnátu, ho kus chyběl. Ne zas tak moc, ale když někoho znáte tak dobře, jako já znal vlastního kmotra, musíte si toho všimnout. To máte tuhle kousek, támhle kousek – a potom najednou začnete přemějšlet, jestli je to ještě on. A protože jsem pro něj chtěl něco udělat, začal jsem přemějšlet, co by ho tak mohlo udržet pohromadě, když už teda nemoh chlastat ten formalin a slivovice mu pomáhala nanejvýš v tom, že smrděl jakžtak přijatelně – teda asi jako zplesnivělý švestkový povídla.

No – a tak jsem jednou přišel na to, že střejdu Sklerotákane udržuje ani tak to, že slivovice je ze švestek, ale spíš ten špirit, co ve slivovici je. Jó, můžete klidně říct, že na to by přec přišel každej, a že to není nic chytrýho, abych si s tím moh hejtriko, jenže mně tenkrát bylo teprv jedenáct a v chemii zrovna velkej kádr nejsem.

Tak jsem to milýmu kmocháčkovi řekl.

On na to, že ho to mohlo napadnout taky, a že teda bude pít jenom čistej špiritus, to že ho prej určitě postaví na nohy. Když se to dověděla máma, řekla, že ho to spíš postaví na hlavu, ale střeje že to prej zkusí, za to že nic nedá.

To zase namíchlo tátu, protože bylo jasný, že Skleroták za to nic nedá, ale prdnou na to všechny naše rodinný úspory, jelikož formalin je pro mrtvoly na přídel, zatímco špiritus se musí kupovat za těžký peníze. Začal se kvůli tomu se střejdou hádat, jenže se střejdou už byla těžká domluva, protože mu v poslední době nák přestalo bejt rozumět.

Máma byla pro; at prej to střejda zkusí, a proč bysme mu na to ty prachy nedali, rodina musí držet při sobě, a takový všelijaký řeči se kolem toho vedly asi tři dni, než táta konečně povolil a povídá, že at si teda střejda spánembohem koupí toho špiritusu třeba celou cisternu, když si myslí, že mu to pomůže. A máma at prej smolí dál tu svou kuchařku pro mrtvoly, že prej nám ten honorář ještě bude dobrej, až Skleroták prochlastá i nos mezi očima.

No, já měl dojem, že už ho prochlastal.

Střejda si nechal přivízt dvacet kanystrů, vysolili jsme za to pěkněj balík, táta se dokonce dal ukecat, aby vybral úspory, který měl v Mrtvevnobance. Potom se s tím Skleroták zavřel do svého kutlochu nahore, a že prej ráno uvidíme.

Jenomže takňák kolem desátý, když mě a Pudelku naši zrovna zaháněli do postelí, se ozvala z podkrovní děsná rána; táta iam vyběh a za moment řval dolů: „At sem nikdo neleze, chudák Skleroták se odbouch.“

Abych to zkrátil – střejdovi by možná bejval ten špiritus pomoh, jenomže by musel s tím léčením začít o nějakej ten tejdendiv. Špiritus v něm totiž nedržel, a tak chudák střejda, když viděl, jak mu to krz žebra teče na hnáty, vyhrabal svou starou vojenskou pistolí a prostřelil si lebku.

No jasně, lebku. Už nákej pátek byl totiž až na ty šlachy a chrupavky skoro úplnej kostlivec, jenže my to pod tím zimníkem a gumákem a papáčkou neviděli. Řek nám to druhý den doktor Mrtvágo.

Byl to krásnej funus, ten strejdův druhý. Bylo to tak dojemný, že z toho mámě najednou přišlo slabo, a než jsme stačili zavolat Mrtvága, bylo po ní, a já s Pudelkou jsme byli sirotci.

Odnesli jsme mámu do sklepa na ten kavelec a pěkně ji obložili ledem.

Když se tejděn nato probudila, táta už na ni čekal – no a tak jsme tejděn po Sklerofákově funusu slavili parádní hliněnou svatbu. Přišla taky Štruncová odnaproti, která měla zrovna pať umřeliny, a strejdy kámošové od Hnátu; děda pítáh do obejváku pár puten ledu, máma uklohnla podle tý svý kuchafky pro mrtvoly mozečkovej náky a táta míchal formalín se špiritušem, co zbyl po strejdovi, že prej koktájl je inteligentní pít. Taký se tím inteligentním pítím všichni pěkně zříškali, a když už jenom hulákali „mrtvíjó, mrtvíjó“, vypadli jsme s Pudelkou do dětskýho pokoje, a protože jsme v tom rambajzu nemohli usnout, povídali jsme si pěkně o tom, co budem dělat, až umřem.

Co bych vám povídal – dopadnout jako strejda Sklerofák, toho bych se teda radši nedožil.

REZAVĚNÍ

David Horák

Telefon zazvonil zrovna ve chvíli, kdy jsem stál u okna, díval se na neúprosným sluncem bičovanou ulici a přemýšlel nad několika nehezkyými věcmi, které člověka napadají, když vidí tolik pospíchajících lidí pohromadě.

Ještě než jsem se od okna otočil, Patrik „Lajna“ Patrik položil sluchátko. Uculil se na mě obličejem číslo čtyři, tedy „Mami, hele, horská dráha“, a prohlásil: „Ozbrojené přepadení v Hot-hot baru.“ Přesně takhle to řekl a já jsem si jenom povzdychl. Pak Lajna nasadil pětku („Mami budem sedět vepředu, že jo?“) a zkontroloval zásobník služební pistole.

„Vypadá to prďacky, jednadvacet mrtvých.“

Myslím, že jsem ho koutkem duše nenáviděl.

„Patnáct zabitých exáků. Zbytek jenom mrtví.“

Jak strídal ty číslované obličaje. Přěšel na šestku.

„Navíc máme štěstí...“

A jak se s tím vším vyrovnal.

„...do jedny z těch čerstvých mrtvol se čumilové nestačili pustit.“

Byl to vlastně hnusnej optimista.

• • •

„Támhle to je,“ řekl Lajna a ukázal před sebe. Modré světlo z mrtváku vyrábělo prasátka na tmavých sklech aut, která jsme mřjeli